

IGAZ MEGBOCSÁTÁS

Lk 23,34

Nagypénteken Jézus halálára emlékezünk. S míg más ünnepen a vidámság és öröm az uralkodó, nagypénteki ünnepünk szomorú. Mert magunk előtt látjuk a szenvedő Krisztust, akinek fejére töviskoronát tesznek, akit gúnyolnak, ütlegetnek, arcul köpnek, s aztán megfeszítene. Mint rablót, gonosztevőt, két gonosztevő közé.

S Jézus mégsem szidalmazza kínzóit és hóhérait. Ellenkezőleg, ott a Golgotán, a kereszten a tömeg gúnyolódása és káromlása közepette imádkozik: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.“

Ez a rövid imádság, mely az igaz megbocsátást mintázza, ad nagypénteknek ünnepi hangulatot és jelentőséget. Nem az, hogy meghalt Jézus, hanem ahogy meghalt. Minden ember csodálattal néz fel Jézusra, aki halálában is megbocsát ellenségeinek és számukra Istentől bocsánatot kér. Íme, nemcsak tanította, és nemcsak életében, hanem halálában is megmutatta, hogy szeretni kell az ellenséget. Miért tudott Jézus megbocsátani ellenségeinek? Azért, mert szeretett, mert tudta, hogy a szeretet által van tökéletes közösségben Istennel, szerető Atyjával.

Ezért tudott megbocsátani, az ellene vétkezőknek: Judásnak, aki elárulta, Péternek, aki megtagadta, a sokaságnak, mely foglulv ejtette, a főpapoknak és írástudóknak, akik vádolták és elítélték. Pilátusnak, aki gyáván kezeit mosta. Egyetlen rossz szó sem hagyta el ajkát, amikor ezek ellene cselekedtek. Mint ahogyan nem vádolt vagy szidalmazott senkit, a kereszten sem, hanem imádkozott ellenségeiért. Ennél szebb bizonyítékát a megbocsátásnak nehezen lehet megmutatni.

Elmondhatiuk, hogy mind életét, mind halálát a szeretet ereje hatotta át. Ezért tudott szívből, igazán megbocsátani.

Milyen szép emberi tulajdonság a megbocsátás. Éppen, mint az őszinte, alázatos bocsánatkérés. Sajnos, kevesen vannak, akik ha hibáztak, bocsánatot kérnek, s ha más vétett ellenük, megbocsátanak.

Ha kevés is erre a példa, mégis akad. Vegyük kezünkbe a Bibliát: láthatjuk, hogvan és hányszor bocsát meg Isten „választott nébének“, pedig annvizsor megszegik a vele kötött szövetséget. A megbocsátó Istent példázza a jó apa is, aki tékozló fiát nem büntetéssel, hanem atyai csókkal és öleléssel várja, fogadja.

A megbocsátás azonban nemcsak Istené, hanem, amint azt Jézus esete példázza, az emberé is. Szép példa erre az Őszövetségből József története, akit testvérei irigysége, gyűlölete miatt rabszolgaként Egyiptomba kerül. Aztán fordul a kocka s Józsefből hatalmas úr lesz. Amikor testvérei gabonát vásárolni mennek hozzá az éhínség miatt, bár előbb próbára teszi őket, végül azonban könnyek között megbocsát nekik. Így bocsát meg Dávid is Saul királynak, majd később saját fiának. Abszolonnak, akik életére törnek. S amikor fia elesik a csatában bánatában keservesen megsiratja.

Dávid Ferencet, egyházalapító, első püspökünket száműzetéssel, halállal fenyegették ellenfelei, s végül ha nem is ölték meg, de sikerült elítélniük és börtönbe zárniuk. S ő mégis, amikor egy-egy nagy hitvitából győzelmesen került ki, János Zsigmond fejedelemtől bocsánatot kért ellenségei számára.

Priestley József az angol unitárius egyház kiemelkedő alakja volt. Hitéért és szabadelvűségéért abban a városban, ahol lelkész volt, a más felekezetűek sokat támadták. Egy alkalommal félrevezetett tömeg rohanta meg gyülekezete templomát, hívei és az ő házáat is, és mindent tönkretett, összetört. Másnapra Priestley prédikációt írt arra a textusra, mely mai beszédem alapgondolata: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.“ A beszédet nem mondhatta el, mert barátai nem engedték, de olvashatjuk abból, hogy az elszenvedett sérelmek ellenére, kész volt ellenségeinek megbocsátani.

Bizony szép dolog a megbocsátás, csak az a baj, hogy ritka. Vannak, akik — ha életükben nem is — haláluk óráján megbocsátanak. De ez a megbocsátás nem olyan, mint Jézusé. Mert Jézus halálában is megbocsátó szeretetével megkoronázta szeretetben megélt életét, s elnyerte az örökélet koronáját. Míg azok, akik csak haláluk óráján gyakorolják a megbocsátást, a legtöbbször azt a haláltól való félelmük miatt, és nem szeretetből teszik.

Olyanok is élnek, akik soha meg nem bocsátanak embertársaiknak. Egyik regényben olvastam, hogy két ember haragban volt egymással. Az egyik hajlott a megbocsátásra, a megbékélésre, de a másik soha meg nem bocsátott. Sőt haragosa iránt a gyűlöletet belenevelte gyermekeibe is. Ezek soha meg nem bocsátanak azoknak akiket ellenségeiknek neveznek. Mert, lehet, hogy csak ők nevezik azoknak. Jézus is nevezhette volna kínzóit ellenségeinek, de nem nevezte. Csak annyit mondott: „Atyám, bocsáss meg nekik...“ Ő az ellenségben is a testvért látta, akivel egy Atyának a gyermeke.

Lehet, hogy vannak olyanok is, akik Jézust gyávának tartják, aki hagyta magát megöletni, s még meg is bocsátott gyilkosainak. A valóság az, hogy sokan nem értik meg Jézus áldozatát, mert nem értik és nem tudják: mit jelent igazán szeretni. S így nem tudják azt sem, miben áll az igazi megbocsátás, hisz az csak mély, őszinte szeretetből fakadhat.

Sokan naponta elimádkozzák a Mi Atyánkból, hogy „... bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek:...“ (Mt 6,12), de mivel nem érzik át az ima szavait, nem szeretnek önzetlenül, nem tudnak igazán megbocsátani sem embertársaiknak. Ezek a szeretetben járatlanok pedig sokszor „... nem tudják, mit cselekszenek“. S tudatlanságukban nem egyszer keresztre juttatják a jézusi lelkületű, de ellenségnek nevezett embert is.

A szeretet hiányzott Jézus ellenségeiből is, s azért feszítették őt keresztre. Jézus pedig megbocsátott nekik, mert szeretete őket, megértette: nem tudják, mit cselekszenek. Megbocsátó szeretete is igazolja; hű maradt mindhalálig. Nagypénteken vértanú halált halt, megállva eszméi, a szeretet parancsa mellett a kereszten is. Szeretve Istent és az embert még a halál kínjai között is.

Mi ki tudnánk-e állni ezt a nehéz próbát? Vérünkkel pecsételni meg, ha kell, hitünket, a szeretet, igazság melletti kiállásunkat? S tudnánk-e halálunkban ellenségeinknek megbocsátani? És ha ilyen nehéz próbákban nem lenne is részünk, tudunk-e megbocsátani földi életünk

rövid ideje alatt? Tudom, nehéz felelni, s még nehezebb cselekedni. Jézust követve azonban cselekednünk kell, szeretetben meggazdagodnunk, hogy életünk nagypénteki keresztjein is virítson az igazi megbocsátás virága. Ámen.

KISS KÁROLY

HOGYAN ÉPÍTSÜNK?

Mt 7,24—27

A felolvasott bibliai versek Jézus Hegyi beszédének záró részét képezik. Elmondván tanításait, így is befejezhette volna: imé látjátok, mi a jó, mi a helyes, kövessétek hát, éljeteztek e szerint.

Jézus ismeri az embert, az emberi lélek rezdüléseit. Tudja, a pillanatnyi fellobbanás, jóváhagyás még nem elég ahhoz, hogy az akarat elinduljon a cselekvés útján. Több kell: a választás elé állítás.

Ő, aki a próféták tanításain nevelkedett, nemcsak Istent, az embert, de magát az életet is ismeri, és élet-igazságainak birtokában ezeknek az igazságoknak ható, életformáló átadására is nagy gondot, figyelmet fordít.

A létezés legsajátosabb vonása a hatás. Ez a nevelés és a nevelhetőség alapelve is. Jézus nagyszerű nevelő; tudja, hogy a kényszer, az alternatíva nélküliség legtöbb esetben csak ellenkezést vált ki. Tisztelt hallgatói emberi méltóságát, szabadakarátát. De hatni akar. Mély meggyőződéssel, szenvedélyesen hisz Istenország igazságaiban, és mert szereti, becsüli, hisz az emberben is; át akarja adni ezeket az igazságokat. Nemcsak életével, példájával, de szavaival is hatni akar. Ezért fordul bizalommal hallgatóihoz és mondja el a házépítés példázatát.

A „bölc” ember házat épít. Gondosan megválasztja a helyet, mélyen leás, amíg biztos, szilárd talajt talál. Alapoz. Nem sajnálja az erőt, fáradságot. Tudja, nem egy napra épít. Házának szilárdan kell állnia. Költséges, fáradságos a munka, nem is halad könnyen, gyorsan. Sok mindennel kell megküzdenie. Az alap kiásásából felgyült földet el kell hordania, el kell rendeznie. Terméskövet vásárolni, odaszállítani, kötőanyaggal jól, biztosan összefogatni. S mindez meg sem fog látszani a házon, mert az alap mélyen a földben van.

Elkészült a ház s vihar tombol, árvíz pusztít, de az épületben kárt nem tud tenni, mert kősziklán, biztos alapokon nyugszik.

A „bolond” is házat épít. Szemnek tetszetős a hely, sima, egyenes a terep. Homok ugyan, de annál kevesebb számára a gond. Az alappal nem sokat bibelődik, s az építkezés gyorsan halad. Neki az a fontos, hogy minél hamarabb és mutatós formában álljon a ház. Aztán eljön az első vihar, zuhog az eső, kiönt a folyó, és a ház romokban áll, összedől.

Hogyan akarsz építeni életed házat? kérdezi Jézus. És még hozzáteszi: aki hallotta tanításaimat és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölc emberhez, aki kősziklára építette az ő házat.